

Nyolcvan éve született Almási János

Almási János gyomai kubikoscsaládban született. Ő is apja mesterségét folytatta, és így került kapcsolatba 1917-ben a szocialista földmunkásmozgalommal. A munkásmozgalomban, a radikális események, sőt a formálódott szocialista meggyőződése, itt alakult ki a szocialista eszme iránti elkötelezettsége. Az eszméért áldozatokra képes, bátor mozgalmi emberre vált.

A Tanácsköztársaság verőfőjén utáni nehéz időkben Szegeden talált munkát. Elvtársainak emlékezete szerint 1922-ben a szocialista munkárpárt tagjaként fejtett ki aktív mozgalmi tevékenységet. Különösen kitűnt a bérharcok kezdeményezésében és irányításában. Így 1926-ban részt vállalt a téglaári sztrájk megszervezésében. 1936-ban és 1937-ben is ott találjuk őt a bérmozgalom irányítói között. A világgazdasági válság éveitől kezdődően a munkásság érdekvédelmi harcában már nem földmunkásmozgalmi tagként, hanem az építőmunkás szakszervezet keretében vett részt. A kubikosmunka általános válsága őt is, mint nagyon sok földmunkástársát más szakmára kényszerítette. Szakszervezeti munkája mellett bekapcsolódott a Vörös Segély akcióiba is, gyűjtötte az adományokat lebukott elvtársainak megsegítésére.

A Horthy-korszakban a szocializmus pártjához, a szakszervezetekhez tartozás pusztán ténye is hátrányos helyzetet teremtett a munkás számára. Az aktív politikai munka, a bérmozgalmak kezdeményezése pedig létbiztonságától fosztotta a mozgalmi harcosok jelentős részét. Almási János is gyakran került feketelistára mozgalmi tevékenysége miatt. A sztrájkok szervezéséért elbocsájtották. A rendőrség szívesen tartották, s Szegeden munkát alig kapott. Vele szemben is alkalmazták a katonai szolgálatra történő behívást, mint büntetést. Családja tudta róla beszélni, mit jelentett számukra a családfelelő kizárása a munkából, az egyébként is szűkös kenyérkereset megvonása hosszabb-rövidebb ideig. Nélkülözésekkel teli, keserű esztendő volt azek.

A megélhetésért folytatott kemény harc, a hatóságok megtorló intézkedései, s a mozgalmi munka tapasztalatai Almási Jánost a szocialista munkásmozgalom baloldalihoz sodorták. Nem te-

kinthető tehát véletlennek, hogy a felszabadulás után a Magyar Kommunista Pártba kéri felvételét. 1944 októberében Szeged felszabadulása után azonnal jelentkezett a szerveződő polgárőrségbe, s itt teljesített felelősségteljes szolgálatot a demokratikus rendőrség megalakulásáig. Rendőrként dolgozott 1957-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig. A demokratikus és a szocialista rend őrének feladatát szilárd elvi alapokon állva, megbízhatóan és lelkiismeretesen látta el. Munkájának elismerésül kapta meg a Közbiztonsági Érem bronz, majd ezüst fokozatát.

1956-ban ismét nehéz politikai próbát kellett kiállnia, de nem ingott meg ekkor sem. Életútjának ismeretében nem csodálkozhatunk rajta, hogy Almási János neve is szerepelt az ellenforradalmárok halállistáján.

Nyugdíjba vonulása után megkapta a Felszabadulási Jubileumi Emlékérmét, s 1945 előtti párttagságának elismerése alapján a Szocialista Hazáért Erdemérmét. 1971-ben zárult le küzdelmekkel teli, tartalmas élete.

Almási János egy volt a szocialista, kommunista mozgalom sok ezer közkatona közül, akik a szocialista jövőért küzdöttek a Horthy-korszak legsötétebb éveiben is, amikor még a szabad szocialista Magyarország igen távoli ábrándnak tűnt, s a felszabadulás után is hűséggel szolgálták az eszmét, amellyel fiatalkoruk óta elkötelezték magukat. Köszönettel és tisztelettel emlékezünk rá, születésének 80. évfordulóján.

Bárány Ferenc

Május 21-én, hétfőn 14 órakor az MSZMP Szeged városi bizottsága és Szeged megyei város tanácsa koszorúztatást rendez az évforduló alkalmából Almási János sírjánál, a szegedi Belvárosi temetőben.

Ifjú-gárdisták szemléje

A kiképzés befejeztével újabb erőpróba vár az ifjúgárdistákra: ezekben a napokban rendezik meg országsszerte a területi szemléket. A szakaszok, rajok most adnak számot honvédelmi, polgárvédelmi felkészültségükről, politikai ismeretükről. A legjobbak országos versenyen képviselik majd alegységeiket.

Tegnap, szombaton délután Szegeden is megkezdődött a városi Mező Imre Ifjú Gárda zászlóalj X. jubileumi szemléje. A Vedres István Szakközépiskola udvarán felsorakozott rajok előtt Kertész László honvéd törzsrőmester, az Ifjú-Gárda tanácsadó testületének tagja, jelentett Batki Józsefnek, a városi KISZ-bizottság titkárnak. A szemléet Dickmann Ferenc, a szegedi Ifjú Gárda parancsnoka nyitotta meg. Ott voltak a megnyitó ünnepségen a fegyveres erők és testületek képviselői is. Az első napi alaki és menetdal-bemutatót elméleti vetélkedő követte.

Ma, vasárnap délelőtt harci tűrával folytatódik a gárdisták erőpróbája. A köröltés mögötti erdőben 15 kilométeres terepszakaszon különböző akadályokat kell leküzdeniük a fiataloknak, meghatározott időn belül. Tájékoztatóval 11 állomást keresnek föl, célba lönek, gránátot dobnak, vízesárok fölötti kötélhídon másznak át. Az ünnepélyes eredményhirdetés délután lesz a Vedres István Szakközépiskolában.

Ugyancsak ma, vasárnap rendezik meg Szegeden a városi Úttörő Gárda, Asóth-halmon pedig a járási Udvardi János Ifjú Gárda zászlóalj és a járási Úttörő Gárda szemléjét.

Hétfőn

Lódzi barátsági napok kezdődnek a megyében

A Csongrád megyei tanács, a Hazafias Népfront megyei bizottsága és a Lengyel Kulturális Központ a népi Lengyelország létrejöttének 35. évfordulója alkalmából lódzi barátsági napokat rendez a megyében. Ebből az alkalomból Csongrád megye lengyel testvérmegyéjéből politikai delegáció érkezik, és a különböző rendezvényeken a Lengyel Népköztársaság magyarországi nagykövetségének vezetői is képviseltetik magukat.

A hétfőn kezdődő eseménysorozatnak egyik fontos rendezvénye a Lódz múltja és jelene, jövője című fotókiállítás, amely a megyei ta-

nács székházának előcsarnokában nyílik déli 12 órakor, s a kiállítást dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára nyitja meg. Délután a Technika Háza dísztermében 16 órai kezdettel lengyel-magyar barátsági nagygyűlést tartanak, amelynek ünnepi szónoka Papp Gyula, Szeged megyei város tanácsának elnöke.

A barátsági napok keretében nemcsak Szegeden, hanem a megye több városában, Hódmezővásárhelyen, Makón, Szentesen, valamint községekben, Fábianszéken, Mindszenten rendeznek találkozokat és Lódz politikai, társadalmi, gazda-

sági, valamint kulturális fejlődését, eredményeit bemutató kiállításokat, előadásokat, valamint filmvetítéseket tartanak. A rendezvények résztvevői több alkalommal is megtekinthetik Szeged és Lódz, valamint a két megye baráti kapcsolatát és a barátság elmélyülését reprezentáló dokumentumokat a kiállításokon. A különböző találkozókat, beszélgetéseket alkalmat adnak a testvérmegyei baráti kapcsolatok további erősítésére, és a két nép közötti barátság elmélyítésére. A barátsági napok eseménysorozata, programja május 25-én, pénteken fejeződik be.

A népgazdasági és a fogyasztói érdekek védelme

Bővült a gazdasági bírságok köre

A népgazdasági és a fogyasztói érdekek védelmére, erősítésére a Minisztertanács legutóbbi ülésén módosította a gazdasági bírságról szóló 1973-as rendeletét. Az igazságügy-miniszter az 1979-es népgazdasági tervről intézkedő kormányhatározat alapján formálta át a rendelkezéseket, a szabályozás gyakorlatban jól bevált megoldásainak megőrzését, valamint annak továbbfejlesztését ajánlva a Minisztertanácsnak.

A módosítással egyértelműbbé vált a gazdálkodás etikai kódexe. A rendelet ele az árdragítók, a tisztesítelen hasznoszerzők, a gazdasági erőfölénnyel visszaélők, a lakosság jogos érdekeit kikezdők, veszélyeztetők ellen irányul. A belkereskedelmi törvényből adódó új vonásként a termék minőségéről, tulajdonságairól valótlant állító, a rosszat magasztaló, az átázó cipőt vízhatlannak tituláló gazdálkodás az egész vállalat nyereségét csökkentve fizet, ráfizet a jövőben. Ugyancsak gazdasági bírságot rónak ki arra, aki rendszeresen, vagy jelentős mennyiségű áruval „megfelelkezik” a használati utasításról. Felelniük kell majd a hazug, illetve félrevezetőre alkalmas árujelzést felragasztóknak.

A tiszteséges gazdálkodás követelményeinek fittyet hányókat büntető további intézkedések a termelés és a szolgáltatás fogaskerekei közül kívánják kisöpörni a csikorogató homokszemeket. A

július 1-én hatályba lépő rendelet szerint bírsággal kell sújtani a gazdasági erőfölénnyel, vagy ahogy köznapian megfogalmazták, a kivételezett monopolhelyzettel visszaélőket. Ezért büntetik azokat, akik — mert például egy alkatrész, vagy másnak is kellő termék egyedüli gyártói — piaci kooperációs egyeduralkodóként rendszeresen indokolatlan, egyoldalú előnyöket csikarnak ki maguknak. Az elmúlt időszakban megannyi bosszantó példa hangzott el a parlament fórumain, az aktívák a gazdasági erőfölénnyel diktálók. Azokról, akik például a késedelmes szállítás után megfenyegették a szerződés szerint kötbérre

jogosult partnert: „Ha perelsz, akkor legközelebb egyáltalán nem szállítok.” Ugyancsak sokszor esett szó a termékek vagy szolgáltatások eladását más termékek, szolgáltatások megvásárlásához láncoló, „nagybani árukapcsolókról”. A gazdasági együttműködés tisztaságát is szolgálja kívánja a módosított rendelet, erősítve a szerződéses fejegyelmet.

Ezenkívül intézkedik a népgazdasági érdekeket sértő, vagy egyébként jelentősen kárt okozó magatartásról. A gazdasági bírság módosított szabályozása intézkedik a devizagazdálkodás, a minőségvizsgálat előírásainak megsértéséről is.

A hazai bányászatban egyedülálló kísérlet

Injektáló gépláncok

A Mecseki Szénbányánál vegyszerrel szilárdítják a könnyen málló szén, közelet, hogy megváltoztassák a szűlt szilárdító anyag nem tűzveszélyes, sőt jelentősen mérsékli a szén öngyulladását. A kezelés nem rontja a szén minőségét sem, továbbra is jól dúsítható, kokszosítható.

A hazai bányászatban egyedülálló kísérlet eredményeit az ősszel országos konferencián ismertetik.

és 24 óra alatt megszilárdul. A keverék fő alkotórésze a Fűzfői Nitrokémiában előállított műgyanta. Az ezzel kezelt szilárdító anyag nem tűzveszélyes, sőt jelentősen mérsékli a szén öngyulladását. A kezelés nem rontja a szén minőségét sem, továbbra is jól dúsítható, kokszosítható.

A hazai bányászatban egyedülálló kísérlet eredményeit az ősszel országos konferencián ismertetik.

Magyar—iraki kapcsolatok

Szombaton hazaérkezett Irakból a magyar légügyi küldöttség, amely Urbán Lajos közlekedés- és postaügyi minisztériumi államtitkár vezetésével részt vett a MA-LEV Budapest-Bagdad közötti új járatának megnyitó ünnepségén. Ugyanezzel a repülőgéppel érkezett Buda-

pestre Naim G. Rakbannak, a Közlekedési és Hírközlési Minisztérium igazgatójának vezetésével az iraki légügyi és kereskedelmi szakemberek küldöttsége, hogy tanulmányozza a kétoldalú kereskedelmi és idegenforgalmi kapcsolatokat fejlesztésének lehetőségeit.

eperfa alatt, feszülő láncsal, éppen a kapura figyelve, mozdulatlanul.

Benyitott hát, belépett az udvarra. A kicsi Aranka kint állt a tornáclepcsőn. A kutya odaforodította a fejét, a kislány csak intett neki szótlanul, hogy maradjon csendben.

András önkéntelenül halkra fogta a lépteit, szinte onnan ért el a tornácig. Aranka az ajkára tette az ujját, és ellépett előle; vagy lehet, hogy inkább csak azért lépett arább, hogy ő maga hajtsa ki a verőceajtót, hogy egy cseppet se nyikorogjon, mert ő tudta, hogyan kell hozzányúlni. A kutya engedelmese mozdulatlanul, a kislány aggódó figyelme, saját óson, nesztelen lépteit — mindez olyan furcsán és meghatón ismerőssé, otthonossá tette ezt az idegen házat. A faoszlopok, keskeny tornác is ismerősen tetszett; a falusi mester valaha faragta oszlopai megszülltek; barnultak, feketedtek; hasadékok szikkadtak, repedtek beléjük; ki tudja: ezek az oszlopok tartották-e még a tornác feletti öreg zsúpot, vagy csak az ígézet, hajdan volt emberek akarata, mely némi vályogból, sárból, fából nemzedékek számára otthonot teremtett. A tornác is csak tapasztott volt, nem téglával kirakott, s egyik felől, ahol nem jártak, száradt a borsószalma. Még az is észrevette, hogy a borsószalmát reggel óta arrább kotorták, talán azért, hogy valaki gondatlanul lépve meg ne zizzenesse. S elképzelte, hogy nem is arrább kotorták, hanem ez a csendet parancsoló kislány guggolt oda le, s rakta arrább szálanként, óvatosan.

Ó, hát ezért van most ez a csend, az egész falut, egész világot betöltő csend, mert ez a kislány mindenre ráparancsolta. Nem akarta másképpen érteni, másképpen magyarázni a csendet. Óvatosan megismogatta a kicsi Aranka haját; óvatosan; mintha csak attól félt, hogy megzissen, mint a borsószalma.

Anyja és nagyobbik lánya tettek-vettek valamit a tűz-

helynél; vagy csak úgy csináltak, mintha tettek-vettek volna, hiszen a fő dolguk egyelőre nekik is inkább csak az lehetett, hogy csendben maradjanak.

Suttogva köszönt nekik. Ugyanúgy suttogva vagy még inkább csak bólintva fogadták. S most ő is meghallotta a szobaajtón túli nyöszörgést... Ez a hang egyszerre belemarkolt, s ki kellett nyitnia a száját, hogy úgy vegyen lélegzetet.

Leültették egy székre. Talán mutatták, talán mondták, hogy arra a székre kell ülnie, de egyszer ott ült a széken. Dermedten ült, és visolyogva az élménytől, hogy hallania kell a szülő nő fájdalmas nyöszörgését.

Nem, ez a hang nem Aranka hangja volt most, hanem talán valami minden más nővel közös hang, a vajdó asszonyok nyöszörgésének közös hangja.

A kislány, ez a nagyobbik, sápadtan felállt, kiment: ahogy elment a kicsi Aranka mellett, aki még mindig mozdulatlanul tartotta a verőceajtót, megérintette a karját. Talán hívta volna magával; de a kicsi Aranka nem ment, nem akart innen elmenni, konokul csak állt, és fogta az ajtót.

Az asszony, az anya, aki ezeket a lányokat is a világra hozta, aki megélt a háború szenvedéseit, aki tegnap is még férfimunkát végzett a cséplőgépnél, ez az asszony is kötelezőnek tartotta önmagára nézve is a szülés szertartását és áhítatát. Leguggolt a tűzhely elé, rőzsét dobott a parázsra, minden bizonnyal feleslegesen, hiszen ott suttogott ki a gőz a felrakott fazekak fedője alól; nyilvánvaló, hogy nemigen lesz szükség ilyen rengeteg vízre.

(Folytatjuk.)

Molnár Zoltán

A vereség

23. És akkor a neszekből, olyan neszekből, melyeket pedig nem tudott a valóság semmiféle neszeivel azonosítani, megérezte, hogy ott kint, e kínok páráival telt szoba és a messzire tágtult kinti világ között, a parasztház konyhájában már ott van András.

— Jöjjön be! — akarta mondani a bábának határozottan. De most sem jött ki valóságos hang a torkán, csak torz suttogás. Am a szeme is beszélt, és azt a baba megértette.

Es engedelmesen felállt, és kiment a konyhába, hogy megszerve a szigorú szabályokat, és megszerve az évezredes népi törvényt, beengedje a szülő nő párját a szülőszobába.

András majdnem túlszaladt a házon.

A kiskapuról ismerte meg; a szemöldökfelel a korhadó, elvetemedett szindelyt teljesen belepote a vékony, keserűdől moha. Nem is vette pedig észre, hogy ezt ő valamikor megjegyezte volna; hiszen este már sötéttel jött, reggel, elmentében meg talán nem is nézett vissza; s ilyen moha lehet akármelyik ház kapuján. Ez most mégis olyan ismerős volt; megtorpant, visszalépett.

Azért még tévovány nyomta le a fekete kilincset, nyitotta az ajtót, s csak akkor tárt tovább bátrabban, amikor a kutyát is megpillantotta. Az most is ott őrködött az